

України від 21.02 2018 р. № 87 Урядовий кур'єр. 2018. № 38. 43 с.

3. Дидактико-методичне забезпечення контролю та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів на засадах компетентнісного підходу: монографія / Савченко О. Я., Бібік Н. М., Онопрієнко О. В. та ін. К. : Педагогічна думка, 2012. 192 с.
4. Концепція Нової української школи. URL: [https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IWXM/view/](https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IWXM/view) 27.10.2016 р. 40 с.
5. Лавриченко Н. М. Проблеми гуманістичного спрямування шкільної соціалізації: педагогічні роздуми і нотатки. К. : Основа, 2006. 279 с.

Омельковець Мирослава Іванівна
*студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Науковий керівник:
Красовська Ольга Олександрівна,
*д.п.н., професор кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

СУТНІСТЬ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.

Педагоги і психологи все помітніше усвідомлюють гостру потребу у створенні та реалізації особистісного підходу до учнів як одного з принципів організації навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва у початковій школі, що обґрунтовується сучасною психологією і педагогікою. Такий підхід має сприяти більш цілеспрямованому, гармонійному розвитку творчої особистості молодшого школяра.

Особистісно орієнтоване навчання – це таке навчання, центром якого є особистість дитини, її самобутність, самоцінність: об'єктивний досвід кожного спочатку розкивається, а потім узгоджується зі змістом освіти [97, с. 45].

І. Якиманська виокремлює три моделі особистісно орієнтованої педагогіки: соціально-педагогічну, предметно-дидактичну та психологічну.

Соціально-педагогічна модель виховує з попередньо заданими якостями. Освітні інститути суспільства створюють структуру такої особистості. Завданням школи є наближенні кожного учня до її параметрів (носіїв масової культури).

Предметно-дидактична модель особистісно орієнтованої педагогіки пов'язана з предметною диференціацією, яка забезпечує індивідуальний підхід у навчанні. Технологія предметної диференціації будується на урахуванні

складності та обсягу навчального матеріалу (завдання пониженої та підвищеної складності).

Технологію предметної диференціації використовуємо на уроках образотворчого мистецтва. На уроках даємо дітям диференційовані творчі завдання. Пишемо диференційовані контрольні роботи, це дає можливість учням розуміти предмет, по мірі своїх можливостей.

Психологічна модель особистісно орієнтованої педагогіки спочатку зводилась до визнання відмінностей в пізнавальних здібностях учнів, які в реальному освітньому процесі проявляються в здібності до навчання (індивідуальна здібність до засвоєння знань). При цьому метою освітнього процесу є корекція здібності до навчання як пізнавальної здібності.

Метою особистісного орієнтованого навчання є процес психолого-педагогічної допомоги дитині в ставленні її суб'єктивності, культурної ідентифікації, соціалізації, життєвому самовизначенні. Особистісно орієнтований підхід поєднує виховання та освіту в єдиний процес допомоги, підтримки, соціально-педагогічного захисту, розвитку дитини, підготовка її до життєтворчості [97, с. 25].

Як головні, можна виділити такі завдання:

- розвинути індивідуальні пізнавальні та творчі здібності кожного учня;
- максимально виявити, ініціювати, використати індивідуальний досвід учня;
- допомогти особистості пізнати себе, самовизначитись та самореалізуватись, а не формувати попередньо задані здібності;
- сформувати в особистості культуру життєдіяльності, яка дає можливість продуктивно будувати своє повсякденне життя, правильно визначити лінії життя.

Формування культури життєдіяльності особистості є найвищою метою особистісно орієнтованого навчання та технологій. Технологізація особистісно орієнтованого освітнього процесу передбачає спеціальне конструювання навчального тексту дидактичного матеріалу, методичних рекомендацій для його використання, типів навчального діалогу, форм контролю за особистіним розвитком учня в ході навчально-пізнавальної діяльності.

Розглянемо групову форму навчально діяльності, яка виникла як альтернативна існуючим традиційним формам навчання. В їх основу покладено ідеї Ж. Руссо, Й. Песталоцці, Дж. Дьюї про вільний розвиток і виховання дитини Й. Песталоцці стверджував, що вмiле поєднання індивідуальної і групової організації навчальної діяльності допомагає успішному навчанню дітей, а їх активність і самодіяльність підвищують ефективність уроку [2, с. 156].

При індивідуальній роботі кожен учень працює самостійно. Темп його роботи визначається ступенем цілеспрямованості, розвитку інтересів. Темп роботи залежить також від навчальних можливостей, підготовленості учнів. Індивідуальній навчальній діяльності не властива пряма взаємодія учнів між собою, а контакти з учителем обмежені та нетривалі.

В індивідуальній навчальній діяльності діяльність слабких учнів приречена на невдачу, тому що в них є прогалини в знаннях, недостатня сформованість вмінь і навичок навчальної самостійної роботи.

Всі недоліки фронтальної та індивідуальної діяльності вдало компенсує групова. Дитина повинна за час навчання в молодших класах набути «вміння вчитися». Якщо мета традиційної школи (в початкових класах) – навчити дитину читати, писати, лічити, то мета розвивального навчання – сформувати в дитині конкретні здібності (рефлексія, аналіз, планування) з самовдосконаленням.

Головна мета розвивального навчання – забезпечити розвиток дитини. Головне завдання вчителя, вивчаючи особливості навчально-пізнавальної можливості учня, визначити індивідуальну зону найближчого розвитку дитини, допомогти формуванню ще не сформованих здібностей [5, с. 56].

Сьогодні своїми основним завданням педагогічний колектив початкової школи вважає різноманітний розвиток творчих можливостей кожного учня для формування творчої цілеспрямованої особистості. Активно впроваджуються в систему освіти нові типи шкіл, коренізується організація навчально-виховного процесу, яка передбачає:

- впровадження принципів диференціації (профільної, рівневої та індивідуалізації навчання);
- адаптацією базового змісту освіти і розробку експериментальних (авторських) програм, які виховують інтереси, здібності, можливості талановитих учнів, спрямування на їх оптимальний розвиток;
- модернізацію змісту освіти та методик навчання на інтегративно-гуманістичних засадах.

Робота над навчальним проектом – практика особистісно зорієнтованого навчання в процесі конкретної праці учня, на основі його вільного вибору з урахуванням його інтересів.

У свідомості учня це має такий вигляд. «Все, що я пізнаю, я знаю, для чого мені потрібно і де я можу ці знання застосовувати». Для педагога – це прагнення знайти розумний баланс між академічними і прагматичними знаннями, вміннями та навичками.

Навчальне проектування орієнтоване перш за все на самостійну діяльність учнів – індивідуальну, парну або групову, яку учні виконують протягом визначеного відрізка часу. Технологія проектування передбачає розв'язку учнем або групою учнів якої-небудь проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, аз другого - інтегрування знань, вмінь, навичок [4, с. 145].

Отже, особистісно орієнтоване навчання полягає в тому, що підтримувати та розвивати природні якості учня, його здоров'я індивідуальні здібності, допомагати в становленні його суб'єктивності, соціальності, творчої самореалізації особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник:

А. М. Богуш. Київ. 2012. 26 с.

2. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87 Урядовий кур'єр. 2018. № 38. 43 с.

3. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с.

4. Концепція нової української школи. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IWXM/view/27.10.2016> р. 40 с.

Осійчук Оксана Олександрівна

*студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

Науковий керівник:

Красовська Ольга Олександрівна,

*д.п.н., професор кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ГУРТКАХ З ДЕКОРАТИВНО- УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА

Сучасне динамічне суспільство ставить людей перед необхідністю швидкої орієнтації в мінливих умовах і адаптації до них, гнучкості мислення, творчого підходу до розв'язання завдань, які виникають у житті. Основою стратегії сучасної освіти виступає підтримка ініціативи дітей у пізнавальній, творчій та інших видах діяльності, розвиток креативної особистості дитини, а саме її пізнавально-творчих здібностей.

У свою чергу, одним із найефективніших шляхів досягнення цього особистісного результату є вивчення декоративно-ужиткового мистецтва. Інноваційність та традиційність, креативність та спрямованість у перспективу розвитку роблять цей феномен важливою складовою соціального та культурного життя сучасного суспільства.

Ефективність будь-якої діяльності визначається спеціальними якостями людини, що забезпечують успішність її виконання. У педагогіці ці індивідуальні особливості особистості називають здібностями. Такі дослідники, як В. Моляко [8], Н. Пов'якель [9], Т. Розова [9], В. Чорноус [10] розуміють під здібностями узагальнені способи орієнтування, що забезпечують успішність виконання діяльності, успішність розв'язання того чи іншого завдання. Здібності пов'язані з орієнтовними діями, що здійснюються шляхом використання існуючих в арсеналі індивіда засобів. В. Чорноус вважає, що здібності є тими індивідуальними особливостями конкретної людини, які відрізняють її від інших людей [10].